

Uppföljningsbeslut

**efter kvalitetsgranskning av ämnet slöjd i
grundskolans högstadium vid Sandgårdskolan i Borås
kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av vissa kvalitetsaspekter i ämnet slöjd i grundskolans högstadium vid Sandgårdskolan. Granskningen genomfördes under våren 2026.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen sex utvecklingsområden som angetts i beslut den 27 mars 2026.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Sandgårdskolan senast den 7 oktober 2026 skulle redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Borås kommun har inkommit med en sådan redovisning den 6 oktober 2026.

Beslut efter uppföljning

Skolinspektionen bedömer redovisade åtgärder på följande sätt:

Skolans arbete med att ge eleverna en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus

- Ge eleverna ett processinriktat lärarstöd som innehåller dialog i form av formativ respons.

Huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

- Ge eleverna en undervisning som är utmanande så att alla elever stimuleras till utveckling samt variera arbetsformerna så att eleverna kan dela erfarenheter i ett gemensamt lärande.

Huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

- Ge eleverna möjlighet att löpande reflektera över sin arbetsprocess, inklusive resultat, tillsammans med läraren.

Huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Skolans arbete med att ge eleverna möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling

- Ge eleverna en undervisning som bidrar till fördjupad förståelse och kunskap om olika material utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

- Utforma en undervisning så att eleverna får reflektera över hur det egna arbetet påverkar miljön och ge eleverna möjlighet att i den egna slöjdprocessen välja att använda olika metoder för resurshushållning.

Huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Skolans arbete med att se till att slöjdämnet omfattas av ett jämställdhetsperspektiv

- Reflektera och diskutera löpande olika frågor kring jämställdhet med eleverna samt utmana eleverna i val av material och metod utifrån föreställningar om kvinnligt och manligt.

Huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen tar ansvar för ett fortsatt utvecklingsarbete. Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Motivering

Skolans arbete med att ge eleverna en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus

Utvecklingsområde 1

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Ge eleverna ett processinriktat lärarstöd som innehåller dialog i form av formativ respons.

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan har påbörjat ett utvecklingsarbete för att ge eleverna ett processinriktat lärarstöd som innehåller dialog i form av formativ respons. Skolan har bland annat utarbetat en gemensam struktur för slöjdprocessen där eleverna dokumenterar arbetet i en loggbok. Vidare används skiss och planering mer systematiskt i början av nya arbetsområden och lärarna har i ökad utsträckning börjat föra dialog med elever om deras idéer och val under arbetets gång. Huvudmannen bedömer att vidtagna åtgärder lett till att elevernas förståelse av arbetsprocessens olika delar ökat, att fler elever genomför planering och skiss innan praktiskt arbete påbörjas och att det skett en viss ökning av dialog mellan lärare och elev. På längre sikt förväntar sig huvudmannen att eleverna får en ökad tilltro till den egna förmågan samt en ökad förmåga att utveckla idéer och fatta självständiga beslut. Enligt huvudmannens redovisning planeras ytterligare åtgärder i form av att vidareutveckla den formativa återkopplingen i undervisningen och skapa tydligare struktur för återkoppling i loggböckerna.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats. Skolinspektionen förutsätter att arbetet fortsätter.

Utvecklingsområde 2

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Ge eleverna en undervisning som är utmanande så att alla elever stimuleras till utveckling samt variera arbetsformerna så att eleverna kan dela erfarenheter i ett gemensamt lärande.

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan påbörjat ett utvecklingsarbete för att ge eleverna en utmanande undervisning och varierade arbetsformer. Enligt huvudmannen har åtgärder vidtagits i undervisningen såsom gemensamma genomgångar i kombination med

individuellt arbete, tydliggörande av uppgifter och mål för eleverna, ökad struktur och gemensamma uppföljningar där elever delar erfarenheter med varandra. Samtidigt framgår av redovisningen att det kvarstår ett behov av att i högre grad utmana alla elever samt att variera arbetsformerna mer. Huvudmannen bedömer att åtgärderna lett till att eleverna fått en tydligare start i arbetsområden och bättre förutsättningar för lärande. Ytterligare åtgärder som huvudmannen planerar är att utveckla arbetssätt där elever i högre grad samarbetar och lär av varandra samt att arbeta vidare med att anpassa utmaningsnivån för alla elever.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats. Skolinspektionen förutsätter att arbetet fortsätter.

Utvecklingsområde 3

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Ge eleverna möjlighet att löpande reflektera över sin arbetsprocess, inklusive resultat, tillsammans med läraren.

Av huvudmannens redovisning framgår att eleverna löpande har möjlighet att reflektera över arbetsprocess och resultat tillsammans med läraren. Enligt huvudmannen får eleverna dels reflektera genom en loggbok där reflektionen kopplas till pågående arbete och kommande steg, dels som en del av arbetsområden under en arbetsprocess. Lärare ger kontinuerlig respons på elevernas reflektioner i loggboken eller muntligt. Huvudmannen bedömer att eleverna utifrån de vidtagna åtgärderna har fått ökade möjligheter att reflektera tillsammans med lärare under pågående arbete. På längre sikt förväntar sig huvudmannen att eleverna ska få en ökad medvetenhet om den egna lärprocessen. Ytterligare åtgärder som planeras är att skapa fler tillfällen för gemensam och muntlig reflektion under lektionstid.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Skolans arbete med att ge eleverna möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling**Utvecklingsområde 4**

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Ge eleverna en undervisning som bidrar till fördjupad förståelse och kunskap om olika material utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan påbörjat ett utvecklingsarbete för att ge eleverna en undervisning som bidrar till fördjupad förståelse och kunskap om olika material utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Enligt redovisningen har åtgärder genomförts i form av att hållbarhetsaspekter tas upp i undervisningen, bland annat i samband med materialval. Eleverna får även kunskap om materials egenskaper i vissa moment. Huvudmannen bedömer att åtgärderna bidragit till att eleverna visar viss förståelse för att materialval påverkar hållbarheten i en produkt. På längre sikt förväntar sig huvudmannen se en ökad medvetenhet kring material och hållbarhet hos eleverna. Ytterligare åtgärder som planeras är att utveckla undervisningen ytterligare så att hållbarhet integreras tydligare i båda materialinriktningarna.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats. Skolinspektionen förutsätter att arbetet fortsätter.

Utvecklingsområde 5

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Utforma en undervisning så att eleverna får reflektera över hur det egna arbetet påverkar miljön och ge eleverna möjlighet att i den egna slöjdprocessen välja att använda olika metoder för resurshushållning.

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan påbörjat ett utvecklingsarbete med att utforma en undervisning som bidrar till att eleverna får reflektera över hur det egna arbetet påverkar miljön samt göra egna val av metoder för resurshushållning. Enligt redovisningen får eleverna reflektera över materialval och resurshushållning i vissa moment. Huvudmannen bedömer att arbetet lett till att eleverna i viss mån börjat uppmärksamma hur material och arbetssätt påverkar miljön samt att eleverna visar en begynnande medvetenhet om att deras egna val i

slöjdprocessen har betydelse ur ett miljöperspektiv. På längre sikt förväntar sig huvudmannen att eleverna ska utveckla ett miljömedvetet förhållningssätt. Ytterligare åtgärder som planeras är att skapa tydligare struktur för löpande reflektion kring hållbarhet samt ge eleverna fler möjligheter till aktiva val för resurshushållning.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats. Skolinspektionen förutsätter att arbetet fortsätter.

Skolans arbete med att se till att slöjdämnet omfattas av ett jämställdhetsperspektiv**Utvecklingsområde 6**

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Reflektera och diskutera löpande olika frågor kring jämställdhet med eleverna samt utmana eleverna i val av material och metod utifrån föreställningar om kvinnligt och manligt.

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan påbörjat ett utvecklingsarbete för att eleverna löpande ska få möjlighet att reflektera över och diskutera jämställdhetsfrågor samt utmanas i val av material och metod utifrån föreställningar om kvinnligt och manligt. Enligt redovisningen får eleverna möjlighet att möta båda materialinriktningarna och lärarna har i viss utsträckning uppmärksammat vikten av att inte styra elevernas val utifrån stereotypa föreställningar, utan uppmuntrat eleverna att göra egna val utifrån intresse och syfte med uppgiften. Huvudmannen bedömer att verksamhetens kvalitet utvecklats genom att eleverna har en likvärdig tillgång till undervisningens innehåll och att åtgärderna på längre sikt förväntas leda till en ökad medvetenhet om normer och föreställningar kopplade till slöjd. Ytterligare åtgärder som planeras är bland annat att påbörja ett mer aktivt arbete med att diskutera normer kring kön och materialval.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats. Skolinspektionen förutsätter att arbetet fortsätter.

På Skolinspektionens vägnar**X** Anna-Carin Kostic

Beslutsfattare
Signerat av: Anna-Carin Kostic

X Christina Wallin

Föredragande
Signerat av: Christina Wallin

Bilaga 1: Författningsstöd

Skolinspektionens granskning ska avse den granskade verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer.¹

Av skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.² Vidare ska utbildningen utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.³

Av skollagen framgår vidare att alla barn och elever i samtliga skolformer ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.⁴

Av läroplanen framgår att skolans uppdrag är att främja lärande där individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolan ska även främja elevernas harmoniska utveckling. Detta ska åstadkommas genom en varierad och balanserad sammansättning av innehåll och arbetsformer.⁵

¹ 26 kap. 20 § skollagen.

² 1 kap. 4 § skollagen.

³ 1 kap. 5 § skollagen.

⁴ 3 kap. 2 § skollagen, se även 3 kap. 5 och 7 §§ skollagen gällande extra anpassningar och särskilt stöd.

⁵ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd.⁶ I läroplanens andra del om övergripande mål och riktlinjer framgår att skolan ska:

- erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt
- ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola kan lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt och ansvarsfullt sätt, kan lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga.

Lärarna ska:

- sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former.
- ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan och ge utrymme för elevens förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel
- organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga, upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt samt successivt får fler och större självständiga uppgifter och ett ökat eget ansvar.⁷

Undervisningen i ämnet slöjd ska enligt kursplanen syfta till att eleverna utvecklar förmågan att formge och framställa föremål genom att arbeta med olika material och hantverkstekniker. Eleverna ska bland annat:

- ges möjligheter att utveckla sin skicklighet i en process där tanke, sinnesupplevelse och handling samverkar
- ges förutsättningar att arbeta med färg, form och funktion för att skapa olika estetiska och kulturella uttryck
- ges förutsättningar att utveckla idéer samt överväga olika lösningar och tillvägagångssätt i slöjdarbetet
- ges möjligheter att reflektera över arbetsprocesser och resultat för att fördjupa sitt lärande.⁸

⁶ 5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185).

⁷ Lgr22, 2.2 Kunskaper.

⁸ Lgr22, 5 Kursplaner, 5.17 Slöjd.

Det centrala innehållet i slöjd för årskurs 7–9 består av följande tre delar: Slöjdens material, verktyg och hanterverkstekniker, slöjdens arbetsprocesser samt slöjdens uttryck och betydelse för hållbar utveckling. Innehållet i undervisningen inom "slöjdens arbetsprocesser" handlar bland annat om slöjdarbetets olika delar: idéutveckling, överväganden, framställning samt reflektion över arbetsprocessen och resultatet. Det handlar även om hur delarna i arbetsprocessen samverkar och påverkar resultatet.⁹

När det gäller kunskaper om hållbar utveckling framgår i läroplanens första del avseende skolans uppdrag att en viktig uppgift för skolan är att ge överblick och sammanhang. Genom ett miljöperspektiv får eleverna möjligheter att både ta ansvar för den miljö de själva direkt kan påverka och att skaffa sig ett personligt förhållningssätt till övergripande och globala miljöfrågor. Undervisningen ska belysa hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa hållbar utveckling.¹⁰

Vidare anges i kursplanen för slöjd att eleverna ska ges förutsättningar att utveckla förmågan att välja och hantera material för att främja hållbar utveckling. Undervisningen i ämnet slöjd ska ge eleverna förutsättningar att utveckla förmåga att reflektera över arbetsprocesser och resultat utifrån kvalitet, uttryck och hållbar utveckling. En del av det centrala innehållet för årskurs 7–9 handlar bland annat om jämförelser mellan olika slöjdmaterial utifrån deras kvalitet och påverkan på miljön, resurshushållning genom återbruk, reparation samt vård av material och föremål.¹¹

Avseende skolans jämställdhetsarbete och jämställdhetsperspektiv i undervisningen framgår följande i läroplanens första del. Skolan ska:

- aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet
- synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling
- organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina

⁹ Ibid.

¹⁰ Lgr22, 2.2 Kunskaper.

¹¹ Lgr22, 5. Kursplaner, 5.17 Slöjd.

intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.¹²

Vidare framgår att skolan aktivt ska verka för jämställdhet. Skolan ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för flickor och pojkar, kvinnor och män. Skolan ska också främja interaktion mellan eleverna oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska eleverna utveckla en förståelse av hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter.¹³

I läroplanens andra del anges vidare att alla som arbetar i skolan i sin verksamhet ska:

- bidra till att skolan präglas av jämställdhet och solidaritet mellan människor och att eleverna interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet
- utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt i det vardagliga arbetet.

Läraren ska:

- synliggöra och med eleverna diskutera hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter samt hur könsmonster kan begränsa egna livsval och livsvillkor
- planera och genomföra undervisningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.¹⁴

Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektor ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.¹⁵ Rektor beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas förutsättningar och behov.¹⁶ På skolenhetsnivå ansvarar rektor för att det görs ett arbete med att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.¹⁷

¹² Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning.

¹³ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

¹⁴ Lgr22, 2.1 Normer och värden.

¹⁵ 2 kap. 9 § skollagen.

¹⁶ 2 kap. 10 § skollagen.

¹⁷ Se 4 kap. 4–6 §§ skollagen.

I läroplanens andra del om övergripande mål och riktlinjer framgår bland annat att rektorn:

- har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen
- ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna
- har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar bland annat för att utbildningen och undervisningen präglas av ett jämställdhetsperspektiv och organiseras så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.¹⁸

¹⁸ Lgr22, 2.8 Rektorns ansvar.